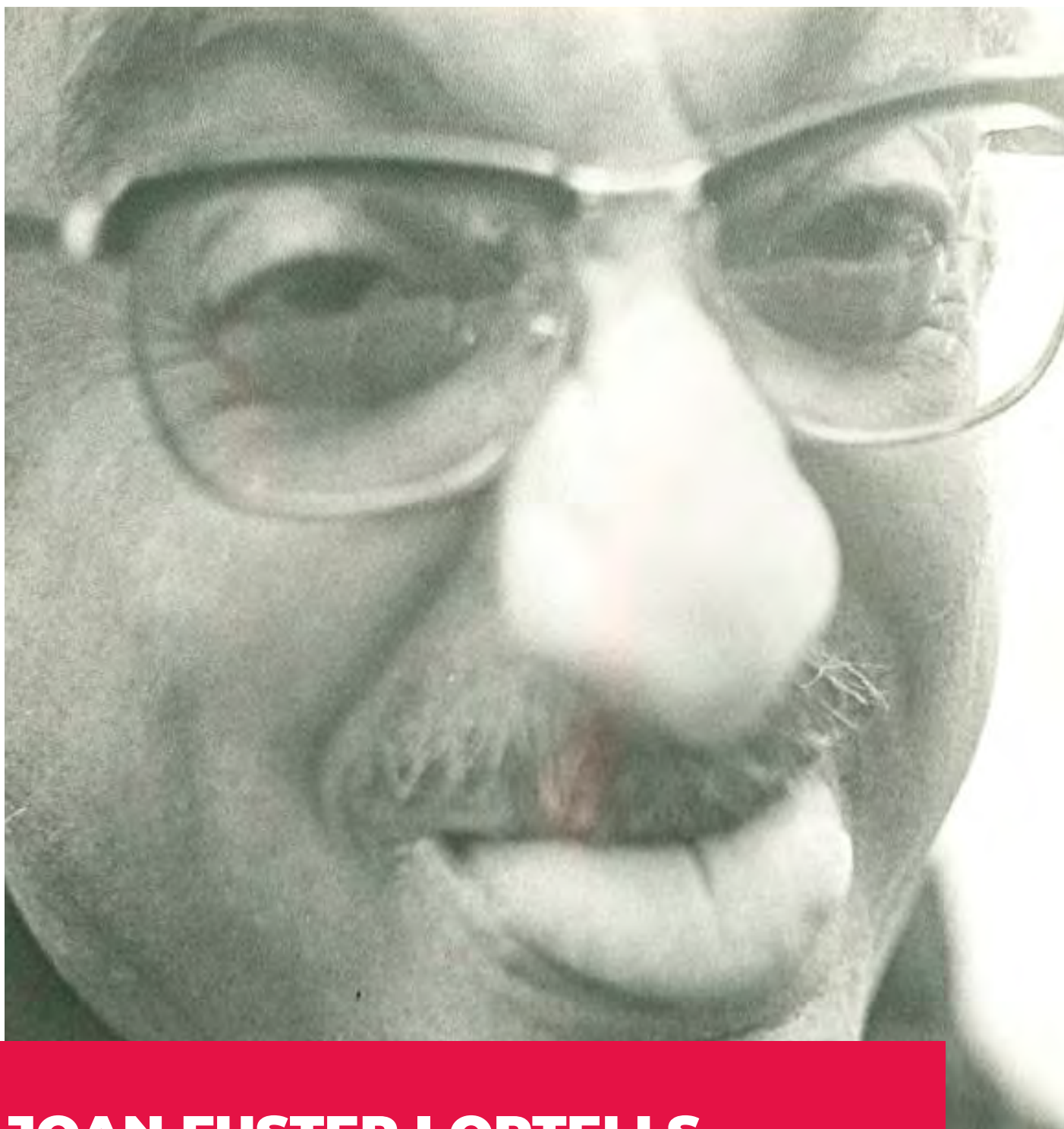

CORRELENGUA 2022

RECU LL D'ACTIVITATS PER A ESCOLES

JOAN FUSTER I ORTELLS

LA NOSTRA PÀTRIA ÉS LA NOSTRA LLENGUA

CAL

COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA CATALANA

**CORRE
LLENGUA**

Document elaborat per:

Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL)

Hi han col·laborat:

Concepció Rosaura, Mercè López, Mercè Muñoz, Jordi Esteban i el Col·lectiu del Correllengua D'Argentona.

Carrer d'Olzinelles, 118

08014 Barcelona

Països Catalans

Telèfon: 93 415 90 02

A/e: cal@cal.cat

Febrer de 2022

Un projecte de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL)

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

Benvolgut equip docent,

Per vuitè any consecutiu ens posem en contacte amb vosaltres amb la voluntat de fer-vos arribar propostes didàctiques vinculades a la persona que l'entitat homenatja cada any dins del [projecte Corre-llengua](#), de visualització del capital català a places i carrers de barris i pobles. Aquest any commemorarem el centenari del naixement de Joan Fuster, en confluència amb iniciatives que es duen a terme pel mateix motiu al País valencià.

Ens trobem immersos actualment en un moment polític i judicial pel que fa a la immersió lingüística que us afecta directament i que compromet tota la ciutadania. Hem estat atents a la persona i obra de Joan Fuster i ho hem fet, també, des de la perspectiva dels infants i adolescents que es formen a les escoles. Voldríem que les aportacions servissin primerament per reconèixer la vostra tasca educadora en aquests temps tan intensos, i també per complementar-la, si fa al cas i ho creieu oportú.

Aquest opuscle té una primera part amb informació de l'autor homenatjat i de la seva obra i una segona amb un seguit de propostes didàctiques que s'hi vinculen d'alguna manera i també d'altres que ens han semblat interessants, atès que moltes d'elles les apliquem en grups de conversa amb joves i adults dins del [projecte Xerrem Junts](#).

Pensant en el marc social dels vostres centres, us informem que el projecte esmentat el duem a terme cooperativament en un seguit d'escoles de Catalunya on pares i mares dels alumnes que no entenen el català, o l'entenen però no el parlen, es troben setmanalment en una aula del centre acompanyats de gent voluntària i formada que estableix amb ells una relació amistosa i veïnal en català, cosa que els ajuda a introduir-se en la nostra llengua, encetar vincles socials i, molt sovint, cooperar amb l'associació de famílies d'alumnes.

També hem col·laborat amb algun institut que ha utilitzat l'estil del Xerrem Junts dins del programa de Servei Comunitari dels alumnes d'ESO fent que uns adolescents ajudin a parlar català a adults que s'hi inicien.

Amb el desig que us sigui d'utilitat i amb la disposició d'atendre els suggeriments i propostes de col·laboració que vulgueu fer-nos, us saludo atentament.

Jordi Esteban Calm,

membre de la Junta de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana

i director del projecte Xerrem Junts.

Compendi de contingut

Introducció: Joan Fuster, vida, pensament i obra

- » Enllaços a vídeos amb aspectes interessants: entrevista de Montserrat Roig; discurs de l'autor a Castelló; reportatge sobre Fuster, pensament, obra i vida; vídeo explicatiu del Diccionari per a ociosos.
- » Vínclle a l'article on Joan Fuster argumenta la necessitat del nom de Països Catalans per a les terres de parla catalana.
- » Trenta aforismes de Fuster.
- » Relació d'obres importants.

Activitats didàctiques

5-12 anys	Una mà de contes. Contes molt diversos per llegir i parlar	Múltiples usos individuals o en grup. Possibilitat de representacions.
6-8 anys	Oficis de barri. Fuster. Noms de persones que són també noms d'oficis	A partir del cognom Fuster es troben noms d'oficis.
6-8 anys	Persones i coses. Noms de persones que són noms de coses	Troballes de noms de persones que volen dir, també, coses.
6-8 anys	Som poetes? Diguem coses que ens agraden	Identificació dels alumnes amb els poetes: igual capacitat de dir coses boniques, elegants, originals, etc.
9-12 anys	Trencaclosques dels Països Catalans. Construïm-los	Activitat de pati. Noms de les comarques.
9-12 anys	Savis populars. Busquem què ha dit la gent del llop, la lluna, etc.	Activitat de cerca de frases fetes i proverbis catalans.
9-12 anys	Savis populars del món. Recollim frases o proverbis típics d'altres llengües	Activitat de cerca de frases fetes i proverbis de tot el món.
10-14 anys	Remenat de lletres. Anagrames. Uns enigmes a construir pels alumnes	90 propostes d'anagrames que es poden dibuixar.
10-14 anys	Frases i enginy	Reconeixement de frases fetes.
10-14 anys	Paraules i enginy	Descobrir paraules compostes.
10-15 anys	Pas a pas. Un repte de lèxic	Sortir d'una paraula i arribar a una altra.
12-15 anys	Juguem amb les definicions de paraules	Activitat de redacció breu creativa.
12-15 anys	Sintaxi intuïtiva. Convèncer-se que tenim sentit sintàctic i sabem reconstruir frases	Reconstrucció de frases que s'han trossejat i desordenat.
10-17 anys	Jeroglífics temàtics. Exercici de pensament lateral	Una cinquantena de jeroglífics per resoldre. Força maneres de jugar-hi.

14-17 anys	Escriptors i escriptores. Heu pensat mai a ser-ho?	Es promou la redacció de textos curts, semblants als aforismes de Fuster.
14-17 anys	Gent famosa dels Països Catalans. Qui va néixer on, dels Països Catalans?	Es consciència sobre la dimensió i geografia dels Països Catalans i s'hi inclou la biografia de personatges il·lustres de la llengua i cultura catalanes.
14-17 anys	El català als Països Catalans. Com ho diuen aquí i com ho diuen allà	Es mostra la diversitat lingüística per zones i es crea consciència d'unitat de la llengua; s'hi treballen mots prototípics de zones diferents del català central.
14-17 anys	Aforismes d'aquí i d'allà. Fer un debat amistós sobre sentències populars	Cercar en aplicacions que ofereixen reculls de frases populars o cèlebres.
4t d'ESO	Enraonem. Servei Comunitari. Una proposta d'activitat de servei comunitari	Recursos per a conduir converses amb persones que encara no parlen català.
15-18 anys	Un sonet de Joan Fuster. Llegim-lo, rellegim-lo i interpretem-lo	Poema <i>Cinc invocacions</i> . Sobre la llengua. Anàlisi de sentits i símbols.

Introducció: Joan Fuster, vida, pensament i obra

Vídeos de o sobre Joan Fuster

[Personatges Joan Fuster \(45 min\)](#)

1977. Entrevista biogràfica de Montserrat Roig a l'escriptor Joan Fuster en l'espai Personatges.

[Vostè pregunta Joan Fuster \(60 min\)](#)

28 de febrer de 1980. Reportatge sobre l'escriptor Joan Fuster a Sueca, el seu poble natal. L'autor contesta les preguntes dels espectadors del programa de Joaquim Maria Puyal.

[Ser Joan Fuster \(70 min\)](#)

2008. A partir de l'arxiu literari i fotogràfic de l'escriptor, d'altres moltes fonts documentals i de les declaracions de més de trenta persones que el conegueren, aquesta pel·lícula construeix un retrat intel·lectual i humà de Joan fuster (Sueca, País Valencià, 1922-1992), autor d'un gran nombre de llibres, sobretot assagístics, i d'articles de premsa. Fuster va impulsar la modernització del País Valencià en uns temps molt difícils, des d'una perspectiva crítica i rigorosa.

[Més 324 amb Antoni Martí Monterde i Antoni Rico Garcia \(20 min\)](#)

2021. Xavier Grasset conversa amb Antoni Martí Monterde, professor de Teoria de la Literatura i Literatura comparada de la Universitat de Barcelona, i Antoni Rico Garcia, historiador. Els dos, autors de llibres publicats per l'Editorial Afers: *Joan Fuster i el pensament nacional* i *Joan Fuster: la paraula assaig*.

[Discurs de Joan Futser \(10 min\)](#)

1982. Discurs de l'escriptor valencià Joan Fuster en l'Aplec commemoratiu del 50è aniversari de la signatura de les Normes de Castelló, del 1932, adaptació de les normes ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans per al País Valencià. L'Aplec de Castelló, convocat per Acció Cultural del País Valencià, es va celebrar a la plaça de bous de Castelló el diumenge 25 d'abril del 1982, data de l'aniversari de la històrica batalla d'Almansa del 1707.

[Diccionari per a ociosos de Joan Fuster \(10 min\)](#)

2021. Resum dels aspectes més rellevants de l'autor Joan Fuster i la seva obra *Diccionari per a ociosos*.

[Reportatge sobre Joan Fuster \(1:25 min\)](#)

2022. Reportatge de Nació Digital pel Centenari de Joan Fuster.

Escrits de o sobre Joan Fuster

Qüestió de noms, de Joan Fuster

Assaig on Joan Fuster teoritza sobre el nom i la construcció nacional dels Països Catalans.

Matar Joan Fuster (i altres històries), de Francesc Bayarri

Joan Fuster va patir un atemptat terrorista el 1981. L'intent d'assassinar l'escriptor va saldar-se amb una investigació judicial mínima. La col·locació de potents bombes a la casa de Fuster a Sueca culminava una escalada d'atacs impunes a intel·lectuals valencians.

Al País Valencià, la transició va discórrer de forma diferent al relat oficial. El llibre inclou investigacions periodístiques sobre l'atemptat a Fuster, sobre una màfia que assassinava per encàrrec, sobre la protecció a criminals nazis d'origen croat... També sobre dues figures singulars: l'escriptor, periodista i polític republicà Vicent Blasco Ibañez, i Amado Granell, el primer militar aliat a entrar al París ocupat pels nazis. Una indagació sobre la peculiar microhistòria de la Guerra Civil al poble de l'autor, Almàssera, tanca aquesta reunió d'investigacions periodístiques.

Joan Fuster per a joves, de Salvador Vendrell

Joan Fuster i Ortells (Sueca, 1922-1992), escriptor i intel·lectual compromés amb una projecció cívica i literària molt transcendent per al nostre país. Sense eixir de casa, situà la seua obra en els ambients acadèmics, la qual cosa provocà un canvi sense precedents en la direcció dels estudis de les ciències socials, l'economia, la historiografia, la filologia... L'escriptor de Sueca és un dels assagistes més importants en llengua catalana. Va escriure un bon grapat d'articles, columnes i llibres que reflexionen sobre tots els temes que preocupen l'ésser humà: literatura, art, el fet d'escriure, amor, guerra, xenofòbia, ecologisme... En definitiva, sobre la condició humana i la vida. En aquesta antologia us n'oferim un tast: textos breus i molt accessibles, que pretenen acostar Joan Fuster als lectors més joves —i no tan joves— d'avui. Pur assaig...

Trenta aforismes de Fuster

- » Ningú no s'ha d'enganyar: dir "bon dia" ja és fer literatura.
- » És la conclusió a què he arribat: només hi ha un pecat mortal, i són les faltes d'ortografia.
- » Quan una revolució és impossible corre el risc de convertir-se en el contrari: en una reacció.
- » Les persones felices no tenen memòria.
- » Afanyeu-vos a estimar. Els amors tardans no són amors, són manies.
- » Tots, si arribem a tenir raó, la tenim a mitges.
- » Els únics plaers que no defrauden són els imprevistos.
- » Les idees clares; els sentiments confusos.
- » Entre el bé i el mal, podríem aspirar a l'alegria.
- » Si tens un fill, ensenya'l a ser lliure. Encara que siga a costa teua.
- » El perill atrau perquè altera la rutina.
- » El que mana vol que els manats siguin dòcils. Hem de partir d'aquesta obvietat.
- » Digueu la veritat. Així us vengeu.
- » Tens un cos: aprofita'!
- » Un bon llibre sempre és una provocació.
- » Llegir no és fugir. Llegir és seguir vivint, i cadascú ho fa a la seua manera.
- » Res no uneix tant com una bestiesa compartida.
- » No tingueu més conviccions que les decididament imprescindibles.
- » No faces de la teua ignorància un argument.
- » Cinc sentits corporals. Demanem-ne més!
- » Tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres.
- » Reivindiqueu sempre el dret a canviar d'opinió: és el primer que us negaran els vostres enemics.
- » La llibertat és un hàbit, i no resulta gens fàcil d'adquirir. Només s'adquireix amb la pràctica.
- » Els llibres no supleixen la vida, però la vida tampoc supleix els llibres.
- » No acceptes la derrota fins que no trobes que sortiràs guanyant.
- » La veritat no sempre coincideix amb la justícia, t'ho advertesc.
- » Les poques lectures aperten de la vida; les moltes hi acosten.
- » Només hi ha una manera seriosa de llegir, que és rellegir.
- » No us feu il·lusions: el poder canvia de mans, però rarament vacil·la.
- » Forma part d'una bona educació saber en quines ocasions cal ser maleducat.

Relació d'obres destacades

- » *El descrèdit de la realitat*. Ciutat de Mallorca: Moll, 1955.
- » *Recull de contes valencians*. Barcelona: Albertí, 1958.
- » **Un món per a infants. València, 1959.**
- » *Nosaltres, els valencians*. Barcelona: Edicions 62, 1962.
- » *El País Valencià*. Barcelona: Destino, 1962.
- » *Qüestió de noms*. Barcelona: Aportació Catalana, 1962.
- » *Diccionari per a ociosos*. Barcelona: A. C., 1964.
- » *Combustible per a falles*. València: Garbí, 1967.
- » *L'home, mesura de totes les coses*. Barcelona: Edicions 62, 1967.
- » *Consells, proverbis i insolències*. Barcelona: A. C., 1968.
- » *El blau en la senyera*. València: Tres i Quatre, 1977.
- » *Ara o mai*. València: Tres i Quatre, 1981.
- » *Babels i babilònies*. Ciutat de Mallorca: Moll, 1972.
- » *País Valencià, per què?*. València: Tres i Quatre, 1982.
- » *Joan Fuster recitable*. Selecció i pròleg de Salvador Ortells Miralles. La Pobla Llarga: Edicions 96, 2016. Llibre-CD.
- » *Poemes inèdits*. Edició i introducció de Salvador Ortells Miralles. València: Institució Alfons el Magnànim, 2018.
- » *Joan Fuster en els seus millors escrits*. Pròlegs de Jaume Pérez Montaner, Maria Àngels Anglada, Antoni Seva i altres. Barcelona: Miquel Arimany, 1982.
- » *Aforismes*. Alzira: Bromera, 2000
- » *Poesia, aforismes, diari, vinyetes i dibuixos*. Edició d'Antoni Furió i Josep Palàcios. Barcelona: Edicions 62-Diputació de Barcelona-Universitat de València, 2002.

Activitats didàctiques

Una mà de contes

5-12 anys

Múltiples usos individuals o en grup. Possibilitat de representacions.

És un recull fet per persones expertes de biblioteques públiques. Són de temàtica molt diversa, amb el denominador comú de parlar d'humanitat a partir del relat, el conte, la història. Trobar-se en rotllana, escoltar històries i comentar-les és una activitat que la connexió digital generalitzada l'arracona. Hi ha la paraula directa, l'emoció compartida, l'expansió espontània...

Aquí un recull que ens arriba d'Argentona, de gent que prepara el Correllengua d'enguany:

- » Història d'un veïnat. Rocío Bonilla (Animallibres, 2020)
- » El meu amic extraterrestre. Rocío Bonilla (Beascoa, 2017)
- » Els fantasmes no truquen a la porta. Eulàlia Canal (Animallibres, 2016)
- » Nou a la ciutat. Marta Altés (Blackie Books, 2021)
- » Els fets d'armes de Catalunya. Cinta Arasa (Sidillà, 2022)
- » El Gla, un aprenent d'esquirol. Cinta Arasa (Barcanova, 2019)
- » Els mitjons de l'ogre. Maria Carme Roca (Jollibre, 2016)
- » Contes de riure per anar a dormir. Anna Manso (Cruïlla, 2019)
- » La Princesa els llibres i el drac. Anna Manso (La Galera, 2018)
- » La gent de la meva escala. Roser Ros (Kalandraka, 2021)
- » Una cuina ensucrada. Meritxell Martí (Barcanova, 2007)
- » L'embolic. Lídia Alcázar i Noemí Fernàndez (Bindi Books, 2021)
- » Groc i rodó. Muriel Villanueva (Flamboyant, 2018)
- » La Tània i totes les tortugues. Muriel Villanueva (Cruïlla, 2018)
- » Vull canviar de família. Mireia Vidal (Cruïlla, 2021)
- » La maleta de la memòria. Àngels Bassas (Cruïlla, 2019)
- » Els colors de l'Àfrica. Anna Obiols (El Cep i la Nansa, 2020)

Oficis del barri

6-8 anys

Activitat dialogant. Adonar-se que hi ha noms de persones que també són noms d'altres coses. Fer-ho a partir del nom de Joan Fuster. Pensar en els noms dels companys i amics.

Mostrar la imatge del poeta i el seu nom i cognom. Fuster, nom de poeta i nom d'ofici.

Mostres: cambrer i cambrera, cuiner i cuinera, fuster i fustera, camioner i camionera, forner i fornera, pastisser i pastissera, infermer i infermera, porter i portera, ferrer i ferrera, peixater i peixatera.

Persones i coses**6-8 anys**

Activitat dialogant. Adonar-se que hi ha noms de persones que també són noms d'altres coses. Fer-ho a partir del nom de Joan Fuster. Pensar en els noms dels companys i amics.

Buscar noms i cognoms que diguin coses: Rosa, Margarida, Marc, Ona, etc. i explicar-ho. Exemple: Una veïna meva es diu Rosa i a mi m'agraden les roses.

Som poetes?**6-8 anys**

Activitat dialogant. A partir del concepte de poesia, fer conscients els nens i les nenes que també són poetes, d'alguna manera, i mostrar-ho visualment amb un cartell de poetes.

Fem un vers? Diguem coses que ens agraden i diguem-ho amb poques paraules.

Exemples: M'estimo tant la casa i el carrer...! / Tinc uns amics que juguen amb mi i fem moltes coses junts.

Que bonic és el cel quan és tan blau!

Fer un mural amb imatges de poetes catalans i el nom. I els versos amb el nom.

Suggeriment: mirar de trobar una melodia per a cada 'vers' i cantar-la junts.

Trencaclosques dels Països Catalans**9-12 anys**

Àrea de geografia. Activitat de pati. Repte de construir els Països Catalans.

Joan Fuster anomena Països Catalans tot el territori on es parla català. Construir el trencaclosques. La CAL us cedeix el material (cal@cal.cat).

Savis populars**9-12 anys**

Activitat amb accés a Internet. Una aplicació per trobar-hi frases fetes, refranys, proverbis...

Joan Fuster escrivia aforismes, frases que mostraven saviesa, expertesa, experiència de la vida. Mostrar-ne alguns. Vegeu-ne a l'inici del dossier.

Veure com coses de la vida familiar emplenen proverbis, sentències, aforismes, etc. Exemples catalans que contenen casa: Cada casa és un món. Casa mia, per pobre que sia. Com a casa, enlloc. A casa del músic, qui no balla punteja. Exemples amb diners: Amb diners a la mà, tot el món faràs ballar. Els diners ho valen tot i no valen res. Els diners no fan la felicitat. Exemples amb el dormir: Dormir és mitja vida. Si vols dormir assossegat, sopa poc i ben aviat. Per a dormir, la vesprada, no la matinada. Exemples de veí: Qui té bon veí, té bon matí. Val més un veí a la porta que un parent a Mallorca. Exemples de roba: Convé nedar i guardar la roba. La roba bruta es renta a casa.

Se'n podrien buscar que continguin nit, carrer, amiat, gos, gat, pa, etc. Una font de parèmies o proverbis actual: <https://pccd.dites.cat/>.

Savis populars del món**9-12 anys**

Activitat llarga, de participació familiar. Intercultural.

Amb alumnes oriünds d'altres llocs: que busquin i tradueixin proverbis, frases fetes... Poden fer preguntes a casa o amb altres de l'estil: Què dieu de la casa? Què dieu dels diners? Què dieu de dormir? Què dieu dels veïns? Què dieu de la roba? Etc. O en general: quines frases sabeu que siguin sàvies, alligonadores?

Fer una petita exposició a l'escola dels exemples trobats, amb un títol que sigui un reclam. Amb textos en els altres idiomes i la traducció catalana.

Remenat de lletres o anagrames**10-14 anys**

Una activitat de lèxic amb diverses maneres de dur-la a terme.

Dibuixem això, definim allò i a veure qui ho endevina!

La base són dues paraules amb les mateixes lletres, dues paraules anagramàtiques, si ho voleu dir així. Per exemple: semàfor i àmfors. N'hi ha moltes. A l'annex n'hi ha una mostra.

Es tracta de resoldre un petit enigma: algú dibuixa la primera paraula en un requadre i, a sobre, defineix la que cal descobrir, la segona. En l'exemple es dibuixa un semàfor i es defineixen les àmfors. El conjunt queda convertit en una endevinalla. Vegeu l'efecte final:

La norma de resolució és: "Troba la paraula definida, que ha de tenir les mateixes lletres d'allò que hi ha dibuixat".

Una activitat amb molts aspectes interessants:

- » Pot fer-se vinculant llengua i plàstica.
- » Demana capacitat de definir de manera creativa.
- » Fixa l'atenció en l'ortografia.
- » Permet atendre a aspectes fonètics, per diferències d'obertura de vocals, sonoritzacions, ensordiments, etc.
- » Es pot organitzar en forma de concurs d'aula, de nivell i d'escola.

La difusió que ha tingut el joc *Paraulògic* ajuda a comprendre el terme Remenat de lletres.

A l'annex d'aquest dossier hi trobareu exemples d'anagrames per jugar.

Frases i enginy

10-14 anys

Hi ha diferents tipus de frases que juguen amb la llengua de manera enginyosa. Són els refranys, els proverbis, les frases fetes o els aforismes, i tenen en comú que són expressions en forma de sentències curtes, més o menys imaginatives, que transmeten un coneixement o idea.

Comprova quines de les següents frases fetes o refranys coneixes, completant la primera part amb una de les tres opcions de la segona columna, i després, explica el significat que creus que té cadascuna.

	Opcions	Què creus que significa?
Cel rogent,	1. enlluerna la ment 2. pluja o vent 3. calor insistent	
Qui dia passa,	1. en fa un gra massa 2. any empeny 3. no vol fogassa	
Per Nadal,	1. cada ovella al seu corral 2. el menjar i beure fan mal 3. tothom vestit com cal	
De porc i de senyor	1. n'hi ha un gra massa 2. n'hi ha molt a tot el món 3. se n'ha de venir de mena	
Els testos	1. només són per als llestos 2. s'assemblen a les olles 3. per al balcó, i els gerros al menjador	
Qui tot ho vol	1. tot ho perd 2. no fa bé el dol 3. planta una col	
De l'arbre caigut	1. ningú en vol saber res 2. en neixen brots nous 3. tothom en fa llenya	
Abans s'atrapa	1. un mentider que un coix 2. un gat que un gos 3. el que corrent derrapa	

A l'annex hi trobareu les solucions.

Paraules i enginy**10-14 anys**

Les paraules o mots que utilitzem en el nostre dia a dia, moltes vegades són producte de l'enginy amb què utilitzem la llengua per definir allò que volem dir. Una manera de descriure objectes, actituds, o accions és ajuntant paraules simples per crear-ne una de composta. Exemples: menjamiques, cagadubtes, figaflor.

Encaixa les paraules simples següents i forma les compostes.

		Paraules compostes
Trenca	aigua	
Pica	roba	
Talla	xemeneies	
Poca	llaunes	
Ferro	sol	
Busca	solta	
Espanta	pista	
Para	carril	
Gira	ocells	
Escura	raons	
Penja	porta	
Auto	ungles	
Obre	nous	

A l'annex hi trobareu les solucions.

Pas a pas**10-15 anys**

Una activitat que es pot fer per parelles, ja que sovint cal imaginació per seguir la filera de mots. Els alumnes també en poden inventar de noves.

Un exercici de lèxic. Només està permès canviar una lletra en cada pas. Les paraules han de pertànyer al diccionari i poden ser plurals o fórmules verbals.

Aquí en teniu alguns exemples:

Fem un viatge des del JAPÓ fins a PERÚ.

JAPÓ								PERÚ
------	--	--	--	--	--	--	--	------

T'hi apuntes pel MARÇ i no ho tens fins al JUNY.

MARÇ								JUNY
------	--	--	--	--	--	--	--	------

Una vida completa comença essent JOVE i acaba essent VELL.

JOVE								VELL
------	--	--	--	--	--	--	--	------

A les TRES de la tarda ens estem al sofà, ben TOUS, fins a l'hora de berenar, a les CINC.

TRES					TOUS				CINC
------	--	--	--	--	------	--	--	--	------

Aprofita per rentar-te les MANS quan et rentis els PEUS, que vas ben brut!

MANS								PEUS
------	--	--	--	--	--	--	--	------

Ho hem resseguit tot, de DALT a BAIX.

DALT								BAIX
------	--	--	--	--	--	--	--	------

De primer plat tenim SOPA, i de segon, TALL.

SOPA								TALL
------	--	--	--	--	--	--	--	------

Era VERD, però passats uns dies es va tornar GROC

VERD								GROC
------	--	--	--	--	--	--	--	------

A l'annex hi trobareu les propostes de solució.

Juguem amb les definicions de paraules**12-15 anys**

Activitat de redacció breu creativa.

He provat mai de fer definicions enginyoses d'una paraula? Ho podem fer pel seu significat, per la seva forma, jugant amb les seves lletres, etc.

Exemples

NAS: Els pallassos el tenen vermell i gros

MONGETA: Monja petita

CAGAT: Digueu gos d'una altra manera i ajunta-li el seu principal enemic

AULA: La Paula perd la P i acull els alumnes

Busca una definició enginyosa per a cadascuna de les paraules següents:

JIRAFÀ, VIDEOJOC, VERITAT, ÀVIA, MOSSA, ENTREPÀ, SURFEJAR

Sintaxi intuïtiva**12-15 anys**

Tothom té incorporades les estructures que donen sentit a les frases. Aquí es pot mostrar com és d'important llegir i escriure perquè el nostre cervell s'enriqueix no solament de lèxic, sinó també de formes vàries de fer frases per comunicar idees. Les tenim incorporades sense pensar-hi gaire.

Trobar sentit a un conjunt de mots desordenats i extrets de frases correctament escrites.

té	disfressat	negre	cada	secret	de	i	llibre	blanc	un
piu	el	piu	quan	saber	què	diu	fa	voldria	pollet
què	sé	fa	gent	cridant	tanta	pas	aquí	hi	no
l'	que	ocell	més	vola	quan	niu	agafar	al	val
què	embarques	altres	et	per	terra?	els	i	a	quedes
mar	-te	adreça	i	ajeu	't	terra	a	en	la
terra	cavaller?	on	de	d'	muller	de	ma	la	sou
de	príncep	dinar	de	esmorzar	de	i	llibre	blanc	un

A l'annex hi trobareu les solucions.

Jeroglífics temàtics**10-17 anys**

El pensament lateral és el que no segueix els camins lògics per resoldre problemes, sinó els de la creativitat i la imaginació. En necessitem, actualment, de pensament lateral, tots plegats?

Treballant el pensament i la intel·ligència laterals, i, alhora, la llengua.

Un jeroglífic és una pregunta, frase inacabada o definició que cal respondre, completar o identificar interpretant els dibuixos i els símbols que es proposen.

Pregunta:	Frase inacabada:	Definició
 <p>Qui hi havia al parc, en aquella hora?</p>	 <p>Si la vol comprar...</p>	 <p>Amb força desgana</p>
Un individu (Un indi vidu)	... pagui-la (P + àguila)	A contra cor (A contra cor)

Característiques dels jeroglífics

- » Plantegen reptes
- » Fomenten la creativitat
- » Fan protagonistes els alumnes, si en creen

Elements d'aprenentatge

- » Es fa atenció a l'ortografia
- » Apareixen signes de puntuació a comentar
- » Hi ha canvis fonètics en les tires fòniques: Uns acròbates → Un sac robat, és (la s sonora-sorda, la o oberta-neutra, etc.)
- » Demana, de qui els crea, capacitat de redacció sintètica i clara
- » Genera fàcilment conversa a l'entorn de la resolució.

Maneres de fer l'activitat

- » Cada alumne resol un full individualment i es fan comentaris de conjunt.
- » El professor o la professora en posa un a la pissarra al final de cada classe.
- » Una parella, que ja sap les solucions, planteja a l'altra els jeroglífics i va donant pistes si cal.
- » Una aula crea jeroglífics contextualitzats en l'àmbit del centre i els presenta al conjunt de l'escola.
- » Uns alumnes presenten un jeroglífic cada setmana a la cartellera del centre i organitzen un concurs.
- » Els alumnes creen jeroglífics nous i els presenten per ser resolts.

A l'annex hi trobareu jeroglífics matemàtics, gastronòmics, alfabètics i sintètics i les seves respectives solucions.

Escriptors i escriptores**14-17 anys**

Fem atenció que no cal allargar-se molt per escriure bé i que és molt important saber dir molt amb poques paraules, ben triades i amb frases ben construïdes.

Heu pensar mai que un dia podríeu dedicar-vos a escriure i a publicar el que escriviu per explicar-ho a la gent? Heu pensat a ser escriptors o escriptores per afició o per ofici? No us agradaria que la gent llegís el que heu pensat? Mireu qui va ser Joan Fuster.

Joan Fuster va ser un escriptor valencià que va viure a Sueca, un poble a prop de València on desemboca el riu Xúquer. Va escriure molts llibres que fan pensar. Tenia un costum que l'ajudava molt a escriure: recollia cada dia coses que havia pensat i ho feia amb frases curtes, però mirant de dir molt en poques paraules. Molts d'aquests pensaments es van convertir en aforismes justament perquè eren frases carregades d'intel·ligència, que això és un aforisme.

Aquí n'hi ha uns quants, escrits per ell en valencià:

- » *Tots, si arribem a tenir raó, la tenim a mitges.*
- » *Llegir no és fugir. Llegir és seguir vivint, i cadascú ho fa a la seua manera. (seva)*
- » *No faces de la teua ignorància un argument. (no facis... teva...)*
- » *No acceptes la derrota fins que no trobes que sortiràs guanyant. (no acceptis... no trobis...)*
- » *La veritat no sempre coincideix amb la justícia.*

I aquí uns altres que podia haver escrit gent jove:

- » *Equivocar-se no és dolent, si ajuda a saber-ne més.*
- » *M'estimo més tenir molts amics que tenir molts diners.*
- » *Tenim massa pressa. I si anéssim més a poc a poc?*
- » *Voleu dir que serveix de res aprendre de memòria?*
- » *Aquí aprenem tots, estudiants i professors, o estripem les cartes.*

Si un dia voleu escriure i publicar, aquest és un bon exercici. Us animeu a fer-ho?

Com? De moltes maneres. Ho podeu decidir vosaltres. Vet aquí unes idees que serveixen per despertar la imaginació:

- » Cadascú en penja un, escrit en cartons de color, en un mural de la classe o del passadís.
- » Cadascú en llegeix un i algú l'escriu a la pissarra i el comentem entre tots.
- » En compartim un cadascú al WhatsApp i un dia triem els tres, quatre o cinc que ens agradin més.
- » Emplenem d'aforismes una pàgina del web de l'escola, amb el nostre nom entre parèntesi.
- » En triem un cadascú i a classe de plàstica el convertim en cartell per col·locar-lo al mural de l'entrada.
- » En triem tres cadascú i a final de curs sortim a declamar-los davant dels pares.
- » En fem tres cadascú, els llegim en públic i després escrivim una història de mitja pàgina on hi surtin.
- » Fem piulades al Twitter amb els aforismes que hem creat.

- » Fem Tik-Toks on diem l'aforisme i expliquem senzillament en què ens hem inspirat per fer-lo.
- » I trenta maneres més.

Veureu que costa dir coses amb sentit, que facin pensar, que siguin curtes i fàcils de llegir. Però si us en sortiu —cosa feta, ja us hi podeu pujar de peus— teniu un bon tros de camí fet per ser escriptors i escriptores: cada dia podríeu fer un diari de pensaments interessants i tindríeu una mina d'idees per escriure! Ho proveu?

Gent famosa dels Països Catalans

14-17 anys

No sempre tenim consciència de la riquesa cultural d'un país. Aquí s'han triat personatges catalans rellevants en el món de la cultura, la ciència i la llengua que han nascut al llarg, alt, baix i ample dels Països Catalans.

A continuació hi ha una llista de 20 persones importants de l'art, la literatura i la llengua catalana que van néixer al llarg dels Països Catalans. Descobriu en quina comarca van néixer i digueu de cadascú si pertany a Catalunya Nord, a Catalunya Central, a la Franja de Ponent, al País Valencià o a les Illes Balears.

Nom	Ofici o dedicació	Lloc de naixement i comarca	Zona
Antoni Gaudí	arquitecte		
Antoni Maria Alcover	escriptor		
Antoni Rovira i Virgili	periodista i lingüista		
Aristides Maillol	escultor i pintor		
Aurora Bertrana	escriptora i violoncel·lista		
Enric Granados	compositor i pianista		
Enric Valor	escriptor i gramàtic		
Jacint Verdaguer	escriptor		
Jesús Montcada	escriptor		
Joan Fuster	escriptor		
Josep Pla	escriptor		
Maria Mercè Marçal	escriptora		
Matilde Salvador	compositora i pintora		
Mercè Rodoreda	escriptora		
Miquel Martí i Pol	escriptor		
Pau Casals	músic i violoncel·lista		
Salvador Dalí	pintor i escriptor		
Salvador Porcel	escriptor		
Teresa Pàmies	escriptora		
Vicent Andrés Estellés	escriptor		

A l'annex hi trobareu les solucions.

* Catalunya Nord = CN / Catalunya Central = CC / País Valencià = PV / Illes Balears = IB / Franja de Ponent = FP

El català als Països Catalans. Com ho diuen aquí i com ho diuen allà

14-17 anys

De vegades sentim parlar persones amb una entonació, unes formes verbals i uns noms una mica diferents dels nostres. Parlen el català que es parla en diferents llocs dels Països Catalans.

L'escriptor Joan Fuster va estendre el nom de Països Catalans com el territori on la llengua pròpia és el català, que es parla en diferents varietats: valencià, balear, alguerès, rossellonès, català central, català nord-occidental, etc.

Les llengües tenen varietats, paraules que es modifiquen o canvien segons la regió on es fan servir.

Exemple de català: **bastó** = vara, pal, garrot, tronc, gaiato, gaiata, bàcul, crossa, bordó

Exemple de castellà: **bastón** = vara, palo, bàculo, cayado, cachava, bordón, garrota

Exemple de francès: **bâton** = badine, canne, matraque, trique, verge

Més exemples de català:

Rosella = babol, badabadoc, babola, caputxí, colet, gall, gallaret, lloca, paparota, paramà, pipiripip, quiquiriquic.

Papallona = voliana, voliaina, parpalló, parpillol, pampallola, parpanyol, volei, papovolai, babaiana, papallola

Decidiu quina de les tres paraules del català central vol dir el mateix que la o les de l'esquerra:

	País Valencià	Illes Balears	Catalunya Nord	Català nord-occidental	Català central		
1	-	doblers	-	-	1. enganys	2. diners	3. deutes
2	tabella	-	-	-	1. mongeta	2. falca	3. prestatge
3	-	fraula	-	fraga	1. conte	2. pedregada	3. maduixa
4	roí	-	-	-	1. rovellat	2. dolent	3. vermell
5	-	-	espertinar	-	1. escampar	2. despertar	3. berenar
6	gossera	-	goda	-	1. mandra	2. picor	3. cova
7	-	moix	-	-	1. tranquil	2. gat	3. moll
8	-	-	-	voliana	1. margarida	2. papallona	3. vespa
9	granera	granera	-	-	1. neguit	2. magatzem	3. escombria
10	torcar	-	-	-	1. girar	2. eixugar	3. estirar
11	-	-	veire	-	1. got	2. vista	3. colom
12	-	horabaixa	-	-	1. aviat	2. capvespre	3. matí
13	espill	-	-	-	1. lladre	2. mirall	3. vigilant
14	-	xot	-	-	1. xai	2. mussol	3. llop
15	-	-	-	estalzim	1. sutge	2. cullerot	3. esternut

A l'annex hi trobareu les solucions.

Escoltem cançons en valencià**14-17 anys**

De vegades sentim parlar persones amb una entonació, unes formes verbals i uns noms un mica diferents dels nostres. Parlen el català que es parla en diferents llocs dels Països Catalans.

Per adonar-nos de com sona el català de València, el que parlava Joan Fuster, podríem escoltar les [cançons de cantautors valencians](#) que ens han delitat des de fa molts anys (Raimon) fins ara mateix (Pau Alabajos).

Aforismes d'aquí i d'allà**14-17 anys**

Triar, valorar des d'aspectes diversos, comentar i valorar el que s'ha triat: tot un exercici d'expressió oral de caire argumentatiu aplicat a refranys, frases cèlebres, sentències populars...

Trobem, valorem i comentem proverbis i sentències populars.

Joan Fuster, escriptor català, escrivia i publicava aforismes, és a dir, frases curtes plenes de saviesa i experiència.

Exemples:

No tingueu més conviccions que les decididament imprescindibles.

Només hi ha una manera seriosa de llegir, que és rellegir.

Els amants de la llengua i la cultura de tots els idiomes han recollit frases curtes cèlebres i populars i les han publicades. Vet aquí dues fonts de proverbis, frases fetes i sentències de dues llengües:

En català: <https://pccd.dites.cat/> Un recull de sentències, dites i frases fetes catalanes.

En castellà: <https://www.mundifrases.com/> Un recull de frases d'arreu.

Els aforismes són molt diversos i ens poden interessar per diferents motius:

- » Perquè diuen coses que ens semblen molt assenyades, alliçonadores. La lliçó
- » Perquè són ocurrències originals, en què no hi hauríem pensat. L'originalitat
- » Perquè són antiquades, es refereixen a costums obsolets, però són curioses. La història
- » Perquè fan afirmacions que no podem admetre i ens sorprèn que algú les digués. La mentalitat
- » Etc.

Es tracta de trobar aforismes, frases fetes, proverbis o sentències referides a paraules d'ús comú. Per això caldrà l'ús de portàtils o de mòbils a l'aula.

Procediment possible:

- » En una aula es formen parelles que disposen d'un mòbil/tauleta. Unes parelles cercaran aforismes en català i unes altres en castellà*.
- » Es constitueix un jurat que portarà la moderació dels comentaris i decidirà quin aforisme ha guanyat i ho explicarà.

* Si hi ha un cert domini d'una altra llengua, també caldria trobar una aplicació semblant i afegir-se a la cerca. Augmentaria la gamma d'afirmacions.

Aforismes d'aquí i d'allà**14-17 anys**

- » Es diu una paraula d'ús molt comú que ha d'estar inclosa en l'aforisme i un temps per cercar-ne un per cada grup. Es demana que els aforismes siguin breus i no depassin les deu o dotze paraules. També que recullin, si hi és, algun aforisme amb el qual no poden estar d'acord per algun motiu.
- » Durant aquest temps les parelles fan la cerca i anoten l'aforisme que més els agrada. Si en troben algun que els desplaï per una mentalitat poc recomanable, també l'anoten.
- » En acabar, cada parella exposa l'aforisme triat i n'explica els motius. El jurat el copia a la pissarra. Comenten, també, si és el cas, si hi ha alguna afirmació amb la qual no estan d'acord.
- » Finalment, el jurat els llegeix i comenta lliurement. Decideix una frase guanyadora i fa una proposta al conjunt. És el moment perquè cada grup, amb una sola intervenció, pugui argumentar a favor o en contra. En acabar totes les paraules, el jurat dictamina sense apel·lació.
- » Un altre dia es canvia de jurat.

Proposta de mots a cercar: gos, mar, fred, estiu, família, sol, sorra, tren, nit, festa, fruita, cavall, etc.

Característiques

- » Discurs i diàleg argumentatiu oral
- » Activitat plenària de l'aula
- » Reflexió humanística
- » Valors i contravalors
- » Aportació multilingüe

Enraonem**4t d'ESO**

Una possibilitat de servei comunitari, amb l'assessorament dels tècnics que porten el projecte Xerrem Junts de la CAL.

Acompanyem persones adultes que volen començar a parlar català?

Una experiència real (1)

- » Un Consell Comarcal organitza cursos d'alfabetització en català. En acabar, un nois i noies d'ESO els ofereixen deu sessions de conversa, en el marc del programa Servei Comunitari, per consolidar el que han après i animar a parlar català els nous parlants.
- » Com s'ho han fet? La CAL ha posat a l'abast dels responsables del centre un material amb centenars de "motors de conversa" per xerrar de la vida quotidiana de manera molt senzilla; el material consisteix en un dossier per a xerrar i una guia per orientar els moderadors sobre cada proposta de conversa (vegeu imatges). L'han mostrat als alumnes perquè tinguin una base experta en la seva actuació.
- » Abans de començar el servei comunitari, els alumnes voluntaris han participat en una sessió virtual amb una persona de la CAL que els ha donat consells i fet suggeriments per tenir èxit i on han pogut rebre resposta dels dubtes que poguessin tenir.
- » En acabar les deu sessions s'han tornat a trobar virtualment alumnes, coordinadora escolar i la CAL per comentar com ha anat i com es pot millorar per a altres ocasions.

Si us interessa, connecteu amb la CAL a junts@cal.cat i en parlem.

* El Consell Comarcal del Baix Empordà i l'Institut Escola Francesc Cambó i Batlle han dut a terme aquesta experiència mitjançant un conveni amb la CAL amb el nom ENRAONEM.

Comentem un sonet de Joan Fuster?**15-18 anys**

Si 'entrem' d'alguna manera en l'ànima del poeta perquè hem intentat trobar el gust, el sentit i el missatge que ha deixat gravat en els versos, sempre més els recordarem. I ens aficionarem a llegir poesia.

Cinc invocacions (1951)

1 Tornes ja en nostra sang a ser com eres,
 2 oh pàtria! Comencen dins la nit
 3 a alçar-se fixament el mur i el crit,
 4 i el cel enyora el colp de tes banderes.

5 Van recobrant el gust de les dreces
 6 els nostres peus amargs. El blanc florit
 7 s'hi estableix, com l'havíem pressentit.
 8 Pertot desperten relles i fogueres.

9 Els rems, la pau, les roques poderoses,
 10 els infants amb què et salves i vesteixes,
 11 et reprenen. Oferts, som veritat.

12 Mare enmig de les tombes precioses,
 13 tu ens anomenes un per un i ens deixes
 14 la llengua plena del teu nom daurat.

1951. Feia 12 anys del final de la guerra civil. La prohibició de l'ús de la llengua catalana (escoles, esglésies, ajuntaments, ràdios...) era en plena vigència. Fuster, amb 29 o 30 anys, havia connectat amb escriptors catalans exiliats a Mèxic i amb gent que a Catalunya lluitava clandestinament per fer reviure el català (Joan Triadú, Joaquim Molas, etc.). Va escriure aquest poema.

Comentem un sonet de Joan Fuster?**15-18 anys**

- 1 A qui es refereix el poema, quan diu tornes en segona persona?
- 1 Sembla que es refereix a alguna cosa interior, íntima, orgànica i no solament exterior. Per què?
- 1 Com és que ha de tornar? És que era fora o lluny?
- 1-4 El quartet té un to guerrer, de lluita. Quins indicis ho corroboren?
- 4 Quin sentit deu tenir colp, si les banderes onegen però no colpegen?
- 4 Com definiríem l'enyor? De quines coses o persones ens enyorem?
- 5-6 Les dreces fan més curts els trajectes. Quin sentit té recobrar-ne el gust? A què es refereix?
- 6 Els peus amargs. Què ens vol comunicar el poeta? Cansament? Aflicció? Per què?
- 6 El blanc és el desdoblament d'una tija. Florit, vol dir que la planta és viva. Primavera? Esperança?
- 7 S'hi estableix. Ja no és un fet fugisser. Una esperança sòlida i segura?
- 7 Com l'havíem pressentit. Relaciona la confiança d'avui amb l'expectació d'ahir. Què pressentíem?
- 8 Pertot desperten relles i fogueres. Senyals de vida que s'escampa. Quins quadres podríem imaginar que ho representessin?
- 9-11 Et reprenen, és a dir, et tornen a prendre, usar. Què simbolitzen els remes? I la pau? I les roques poderoses? Potser treball, oblit de la guerra, tradicions sòlides... Altres símbols?
- 10 Qui se salva perquè hi ha infants? Qui es vesteix gràcies als infants? Persistència d'una llengua.
- 11 Oferts, som veritat. Quin sentit pot tenir aquest aforisme? Oferts sembla dir: 'a la vista i a disposició de tothom'. O una altra cosa?
- 12 A quines tombes 'precioses' es refereix l'autor? De qui fa memòria? Qui és la mare?
- 13 Ens anomenes un per un... Té relació amb la primera frase 'en nostra sang'? Ser anomenat és ser inclòs. Què suggereix?
- 13 Ens deixes la llengua plena. Podem dir-ho tot i dir-nos del tot en aquesta llengua. La llengua catalana pot ser plena? Pensem en sectors on és força exigua actualment.
- 14 Del teu nom daurat. L'or, símbol de prestigi. Necessiten prestigi les llengües?
- 1-14 Podria ser un homenatge a la llengua catalana, aquest poema? Escrit al 1951, podria tenir sentit avui, any 2022?
- 1-14 Fem una nova lectura en veu alta havent entrat dins dels mots, de les sensacions, dels símbols, del so i el to de les frases...?

Annex

Remenat de lletres o anagrames

10-14 anys

agulles	llagues	alfil	filla	àmfores	semàfor
angles	àngels	balcó	cobla	barca	cabra
barret	arbret	cabàs	basca	cabra	barca
cadira	criada	cambrera	embarcar	captaire	apreciat
caramel	reclama	cargol	colgar	carpeta	recapta
carros	roscar	carta	traca	cartabó	corbata
cartes	rescat	castanyes	escanyats	cent-dos	docents
cinema	enciam	cofres	forces	corda	acord
diana	daina	diapasó	piadosa	dimoni	domini
dona	nadó	embut	betum	enciam	anèmic
entrepà	penetra	ermita	emirat	escarpres	espàrrecs
espases	espessa	esponja	japonès	esquella	aquelles
estaca	caseta	estaques	aquestes	estel	teles
falca	flaca	faristol	florista	figuera	refugia
finestra	refinats	fulles	fusell	fusell	llufes
ganivet	viatgen	gelats	galtes	gerros	gorres
ginesta	gitanes	gorres	gerros	gripau	guipar
gripaus	guspira	guàrdies	regadius	guitarres	aguerrits
llàntia	aïllant	llibres	brilles	llitera	retalli
lloros	soroll	manta	amant	màscares	massacre
melics	climes	mestre	metres	mirall	llimar
molí	miol	moneda	demano	mosca	macos
natges	segant	natges	negats	natges	gasten
nevera	venera	nevera	enerva	ocells	colles
olives	violes	paller	llepar	piràmides	impediràs
pirata	partia	ploma	aplom	porta	tropa
ràdio	odiar	rates	resta	resta	astre
semàfor	àmfores	sopera	reposa	tambor	tromba
tisores	sorties	trenes	rentes	trenes	renets
tresor	rostre	triangle	integral	ulleres	relleus
visera	revisa	visera	servia		

Frases i enginy
10-14 anys

	Opcions
Cel rogent,	2. pluja o vent
Qui dia passa,	2. any empeny
Per Nadal,	1. cada ovella al seu corral
De porc i de senyor	3. se n'ha de venir de mena
Els testos	2. s'assemblen a les olles
Qui tot ho vol	1. tot ho perd
De l'arbre caigut	3. tothom en fa llenya
Abans s'atrapa	1. un mentider que un coix

Paraules i enginy
10-14 anys

		Paraules compostes
Trenca	aigua	Trencanous
Pica	roba	Picaporta
Talla	xemeneies	Tallaungles
Poca	llaunes	Poca-solta
Ferro	sol	Ferrocarril
Busca	solta	Busca-raons
Espanta	pista	Espantaocells
Para	carril	Paraigua
Gira	ocells	Gira-sol
Escura	raons	Escura-xemeneies
Penja	porta	Penja-roba
Auto	ungles	Autopista
Obre	nous	Obrellanues

Pas a pas**10-15 anys**

JAPÓ	CAPÓ	CALÓ	CALA	PALA	PELA	PERA	PERÚ			
MARÇ	MARE	PARE	PARA	PANA	PANY	PUNY	JUNY			
JOVE	NOVÈ	NOVA	NEVA	TEVA	TELA	VELA	VELL			
TRES	TIES	NIES	NIUS	NOUS	TOUS	TORS	CORS	CORC	CIRC	CINC
MANS	NANS	NENS	NETS	PETS	PEUS					
DALT	SALT	SALA	BALA	BAIA	BAIX					
SOPA	TOPA	TAPA	TALA	TALL						
VERD	VERS	VEUS	VIUS	VIES	TIES	TRES	GRES	GROS	GROC	

Sintaxi intuïtiva**12-15 anys**

Cada llibre té un secret disfressat de blanc i negre.

Voldria saber què diu el pollet quan fa piu-piu.

No sé pas què hi fa tanta gent, aquí, cridant.

Val més agafar l'ocell al niu que quan vola.

Per què embarques els altres i et quedes a terra?

Ajeu-te a la mar i adreça't en terra.

D'on sou, cavaller? De la terra de ma muller.

Esmorzar de rei, dinar de príncep i sopar de pidolaire.

Jeroglífics matemàtics

<p>1 2 3 4 5 6 8 9 1 2 3 4 5 6 8 9 1 2 3 4 5 6 7 8 9</p>	<p>ZE ZE ZE ZE ZE ZE ZE</p>	<p>500 1000</p>
1. Com va el partit de tennis?	2. Quants anys tens?	3. Quan ho tindràs acabat?
<p>$\frac{1}{DUT}$</p>	<p>101 SER</p>	<p>9 9</p>
4. Com va el partit de futbol?	5. Captivador, fascinant	6. Vols un bistec per sopar?
<p>9 9 9 x 10</p>	<p>2 + 3</p>	<p>6</p>
7. Aneu amb compte a l'excursió	8. Qui són aquests senyors?	9. Què hi venen, a la cooperativa?
<p>500 = 500 A</p>	<p>0000000 3</p>	<p>(LES)²</p>
10. D'on és l'Arnau?	11. Què heu pintat avui?	12. Què s'han endut els lladres?

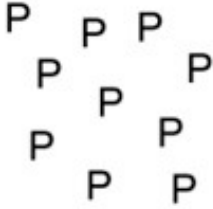

1. Falten 2 sets	2. Setze	3. Demà
4. És un partit perdut	5. Enciser	6. No, un ou
7. No us perdeu!	8. Dos mestres	9. Vi
10. D'igualada	11. Setze rostres	12. Les perles

Jeroglífics gastronòmics

		
<p>1. Hi plantareu flors, aquí?</p>	<p>2. Com va acabar el partit?</p>	<p>3. Què hi fa l'àvia a l'hospital?</p>
		
<p>4. Sense córrer</p>	<p>5. No patirà en Joan, si no hi vas?</p>	<p>6. Què hi fas, a l'estadi?</p>
		
<p>7. Has estudiat bé el terreny?</p>	<p>8. Entren gaires diners, a casa?</p>	<p>9. L'embotit el porta ell, i el...</p>
		
<p>10. Caminaves apressadament</p>	<p>11. Passió per la música</p>	<p>12. Com la trobes, la carn?</p>

<p>1. No, gespa</p>	<p>2. Una nou</p>	<p>3. S'opera a la una</p>
<p>4. A poc a poc</p>	<p>5. No m'espera</p>	<p>6. Corro</p>
<p>7. Pam a pam</p>	<p>8. Un sou</p>	<p>9. ...pa ella</p>
<p>10. Trescaves</p>	<p>11. Melomania</p>	<p>12. Melosa</p>

Jeroglífics alfabètics

		
<p>1. Un animal herbívor</p>	<p>2. És rossa, l'Eulàlia?</p>	<p>3. No puges amb ascensor?</p>
		
<p>4. Miri, si li falta una cosa...</p>	<p>5. Com t'agrada el cafè?</p>	<p>6. És bo fer esport?</p>
		
<p>7. Com es diu ta germana?</p>	<p>8. Què hi poses, a la llet?</p>	<p>9. Una part de la carretera</p>
		
<p>10. Molt grassa</p>	<p>11. On aniràs diumenge?</p>	<p>12. Com trobes la solució, tu?</p>

<p>1. Ovella</p>	<p>2. És morena</p>	<p>3. No va bé</p>
<p>4. ... la demana</p>	<p>5. Molt espès</p>	<p>6. És sa</p>
<p>7. Teresa</p>	<p>8. Cacau</p>	<p>9. Cuneta</p>
<p>10. Obesa</p>	<p>11. A Besalú</p>	<p>12. Uso la ment</p>

Jeroglífics sintètics

		
1. He aprovat dues assignatures!	2. Faré molts diners	3. Què fa el teu fill a les colònies?
		
4. Com es diu el teu oncle?	5. Ha pagat les factures, ell?	6. Què era allò que hi havia penjat a la porta?
		
7. Si no saps on són les claus...	8. Una malaltia moderna	9. Què s'hi fa, en Marc, al braç?
		
10. Com anaven els banyistes?	11. D'on bufa el vent, ara mateix?	12. L'avi ha descansat bé en aquest llit?

1. És un consol	2. Seré ric	3. S'enyora
4. Roc	5. Les deu	6. Un avís, era
7. ... les busques	8. L'estrés	9. Es tatua
10. Nus	11. D'allà	12. No hi ha reposat

Gent famosa dels Països Catalans**14-17 anys**

Nom	Ofici o dedicació	Lloc de naixement i comarca	Zona
Antoni Gaudí	arquitecte	Riudoms (Baix Camp)	CC
Antoni Maria Alcover	escriptor	Manacor (Mallorca)	IB
Antoni Rovira i Virgili	periodista i lingüista	Tarragona (tarragonès)	CC
Arístides Maillol	escultor i pintor	Banyls de la M. (Rossellonès)	CN
Aurora Bertrana	escriptora i violoncel·lista	Girona (Gironès)	CC
Enric Granados	compositor i pianista	Lleida (Segurià)	CC
Enric Valor	escriptor i gramàtic	Castalla (Alcoià)	PV
Jacint Verdaguer	escriptor	Folgueroles (Osona)	CC
Jesús Montcada	escriptor	Mequinensa (Baix Cinca)	FP
Joan Fuster	escriptor	Sueca (Ribera Baixa)	PV
Josep Pla	escriptor	Palafrugell (Baix Empordà)	CC
Maria Mercè Marçal	escriptora	Ivars d'Urgell (Urgell)	CC
Matilde Salvador	compositora i pintora	Castelló de la Plana (Plana Alta)	PV
Mercè Rodoreda	escriptora	Barcelona (Barcelonès)	CC
Miquel Martí i Pol	escriptor	Roda de Ter (Osona)	CC
Pau Casals	músic i violoncel·lista	El Vendrell (Baix Penedès)	CC
Salvador Dalí	pintor i escriptor	Figueres (Alt Empordà)	CC
Salvador Porcel	escriptor	Andratx (Mallorca)	IB
Teresa Pàmies	escriptora	Balaguer (La Noguera)	CC
Vicent Andrés Estellés	escriptor	Burjassot (Horta Nord)	PV

El català als Països Catalans. Com ho diuen aquí i com ho diuen allà**14-17 anys**

1. Diners	2. Mongeta	3. Maduixa
4. Dolent	5. Berenar	6. Mandra
7. Gat	8. Papallona	9. Escombra
10. Eixugar	11. Got	12. Capvespre
13. Mirall	14. Xai	15. Sutge

Carrer d'Olzinelles, 118 08014 Barcelona

93 415 90 02

cal@cat

www.cal.cat

CALcoordinadora

@CAL_cat

@cal.llengua